

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Fylkesmannen skal medvirke til at de nasjonale målsettingene innen oppvekst-, samlivs-, likestillings- og inkluderingspolitikken blir fulgt opp regionalt og lokalt.

Statens helsetilsyn er delegert det overordnede ansvaret for fylkesmannens tilsyn med den kommunale barneverntjenesten, kommunens ansvar for tilsyn med barn i fosterhjem og alle statlige tjenester og tiltak etter barnevernloven, jf. embetsoppdraget fra Statens helsetilsyn for 2014, resultatområde 41 Tilsyn og klagebehandling etter barnevernloven.

Fylkesmannen utfører lovpålagte oppgaver, herunder der det er angitt tilsyn og/eller klagesaks-behandling, etter ekteskapsloven, barnelova, barnevernloven, lov om familievernkontorer med forskrifter, krisesenterlova, statsborgerloven og introduksjonsloven. Videre skal fylkesmannen informere forstandere i registrerte trossamfunn og livssynssamfunn med vigselfrett for å sikre at vigsler som inngås i Norge er i overensstemmelse med norsk lov. I tillegg til råds- og veiledningsoppgaver overfor kommunesektoren og publikum, utfører fylkesmannen også støtteaktiviteter i form av kurs- og møtevirksomhet.

Viktige prioriteringer og nye oppgaver i 2014:

- Foruten tilsyn, som fra 1. januar 2014 skal omfatte alle statlige tjenester og tiltak etter barnevernloven, og rådgivningsoppgaver på barnevernområdet skal Fylkesmannen prioritere administrasjon av videreføringen av kommunesatsingen på barnevernet (nye stillinger og ettårige samhandlings- og kompetansetiltak).
- Fylkesmennene skal administrere et tilbud til kommunene om opplæring i undersøkelsessaker.
- Tilsynet med kommunenes oppfølging av Lov om kommunale krisesentertilbud skal prioriteres. Det bes om at Fylkesmannen opplyser om eventuelle avvik departementet bør være kjent med.
- Fylkesmannen skal bidra til at kommunene raskt bosetter alle flyktninger som får opphold i Norge.
- Informere og veilede kommunene om ny lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk som trådte i kraft fra 1.1.2014. Fylkesmannen skal i årsrapporten redegjøre for hvordan pådriveroppgaven følges opp, og peke på utfordringer i eget fylke når det gjelder likestilling

Resultatområde 42 [Familierett](#)

42.1 [Ekteskapsloven](#)

42.2 [Anerkjennelsesloven](#)

42.3 [Barneloven](#)

42.4 [Veiledning og informasjon](#)

Resultatområde 43 [Føre tilsyn med kommunenes plikt til å sørge for et krisesentertilbud](#)

Resultatområde 44 [Føre tilsyn med familievernkontor](#)

- Resultatområde 45 [Barn og unge](#)
- 45.1 [Informasjonsvirksomhet og samordning](#)
 - 45.2 [Fritak for taushetsplikt](#)
 - 45.4 [Biologisk opphav](#)
 - 45.5 [Nasjonalt opplæringstilbud i undersøkelsessaker](#)
 - 45.7 [Tilskudd til kommunalt barnevern](#)

Resultatområde 46 [Universell utforming](#)

- Resultatområde 47 [Integrering av innvandrere](#)
- 47.1 [Statsborgerseremonier](#)
 - 47.2 [Bosetting av flyktninger](#)
 - 47.3 [Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
 - 47.4 [Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkere](#)
 - 47.5 [Tilsyn med kommunenes gjennomføring av introduksjonsloven](#)

Resultatområde 48 [Fremme likestilling og motvirke diskriminering](#)

Resultatområde 42 Familierett

Fylkesmannen skal behandle saker etter ekteskapsloven, barneloven og lov om anerkjennelse av utenlandske separasjoner og skilsmisser. Fylkesmannen skal informere og rettlede publikum om ekteskapsloven og barneloven, herunder om meklingsordningen. Videre skal fylkesmannen rettlede registrerte trossamfunn, livssynssamfunn med vigselfrett og livssynssamfunn.

- 42.1 [Ekteskapsloven](#)
- 42.2 [Anerkjennelsesloven](#)
- 42.3 [Barneloven](#)
- 42.4 [Veiledning og informasjon](#)

42.1 Ekteskapsloven

Oppdrag

Behandle saker etter lov om ekteskap, med tilhørende forskrifter.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

Lover:

- [Lov av 4. juli 1991 nr. 47: Lov om ekteskap](#)

Konvensjoner:

- [Nordisk familierettskonvensjon av 6. februar 1931](#)

- [Forkynning i land utenfor Norden som er tilsluttet Haagkonvensjonen av 15.11.1965](#)
- [Forkynning i et annet nordisk land i henhold til overenskomst av 26.04.1974 mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige om gjensidig rettshjelp](#)

Forskrifter:

- [Forskrift om når en utenlandsk statsborger skal anses å være bosatt i Norge i forbindelse med prøving av ekteskapsvilkår gitt med hjemmel i ekteskapsloven § 7h](#)
- [Forskrift om saksbehandlingen for fylkesmannen, gitt med hjemmel i ekteskapsloven § 29](#)
- [Forskrift om mekling etter ekteskapsloven og barneloven](#)

Rundskriv:

- [Rundskriv Q-20/2009 om ekteskap](#)
- [Rundskriv Q-18/2003 Vilkår om lovlig opphold for å inngå ekteskap i Norge](#)
- [Rundskriv RS 2010 – 135 Vilkår om lovlig opphold for å inngå ekteskap i Norge – ekteskapsloven § 5a](#)
- [Rundskriv Q-18/2004 Ekteskapsloven § 7 bokstav h – dokumentasjon fra utenlandske borgere som ikke er fast bosatt i Norge](#)
- [Rundskriv Q-21/2007 – om endringer i rundskriv Q 18/2004 - Ekteskapsloven § 7 bokstav h – dokumentasjon fra utenlandske borgere som ikke er fast bosatt i Norge](#)
- [Rundskriv Q-02/2008 om forskrift om mekling etter ekteskapsloven og barneloven](#)
- [Rundskriv Q-11/2004 om fylkesmennenes adgang til å reise sak om et ekteskap består eller ikke består](#)
- [Rundskriv Q-18/2007 om endringer i ekteskapsloven fra 1. juni 2007](#)
- [Rundskriv Q-19/2004 vedrørende lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner, samt skiftefritak etter ekteskapsloven](#)
- [Rundskriv G-04/2007 Om rettsanmodninger i sivile saker](#)

Arbeidsbeskrivelse

1. Behandle søknader om separasjon og skilsmisser.
2. Behandle søknader om tillatelse til å få inngå ekteskap før fylte 18 år.
3. Behandle saker hvor fylkesmannen får opplyst at et ekteskap kan være i strid med bigamibestemmelsen.
4. Behandle søknader om skiftefritak.
5. Rettlede forstandere i registrerte trossamfunn og livssynssamfunn med vigselfrett.
6. Reise sak om ekteskapets gyldighet etter § 16a.
7. Behandle klager når vigsel er nektet på annet grunnlag enn nevnt i ekteskapsloven § 13 andre ledd, jf. § 14 siste ledd.
8. Behandle klage på at folkeregisteret har nektet å utstede prøvingsattest, jf. ekteskapsloven § 10.

Rapportering

Antall behandlede søknader og fattede vedtak rapporteres i årsrapporten.

42.2 Anerkjennelsesloven

Oppdrag

Behandle søknader om anerkjennelse av utenlandske separasjoner og skilsmisser.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

Lover:

- [Lov av 2. juni 1978 nr. 38: Lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner](#)

Rundskriv:

- [Rundskriv Q-19/2004 Lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner, samt skiftefritak etter ekteskapsloven](#)
- [Rundskriv Q-21/2007 Ekteskapsloven § 7 bokstav h – dokumentasjon fra utenlandsk statsborger som ikke er fast bosatt i Norge](#)

Rapportering

Antall behandlede søknader rapporteres i årsrapporten.

42.3 Barneloven

Oppdrag

Behandle saker etter lov om barn og foreldre med tilhørende rundskriv.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 8. april 1981 nr. 7: Lov om barn og foreldre, kap.5 og 6](#)
- [Nordisk familierettskonvensjon av 6. februar 1931](#)
- [Rundskriv Q-18/97 om barnloven](#)
- [Rundskriv Q-15/08 om reisekostnader ved samvær](#)
- [BLDs orienteringsbrev av 1. juni 2010 om endringer i barnelova mv.](#)

Arbeidsbeskrivelse

1. Stadfeste avtaler om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast og samvær slik at de får tvangskraft, når begge foreldrene ber om det.
2. Behandle saker om reisekostnader ved samvær.
3. Behandle klager over avslag på opplysninger om barnet, samt krav om tap av opplysningsretten.

Rapportering

Antall fattede vedtak rapporteres i årsrapporten.

42.4 Veiledning og informasjon

Oppdrag

Informere og rettlede kommuner og publikum om lover på familierettens område, herunder om mekling.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 4. juli 1991 nr. 47: Lov om ekteskap](#)
- [Lov av 8. april 1981 nr. 7: Lov om barn og foreldre](#)
- [Lov av 2. juni 1978 nr. 38: Lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner](#)
- [Veileder Q-15/2004 om saksbehandlingsregler i barnefordelingssaker for domstolene og høring av barn](#)
- [Forskrift av 18. desember 2006 nr. 1478 om mekling etter ekteskapsloven og barneloven](#)
- [Rundskriv Q-02/2008 om mekling etter ekteskapsloven og barneloven](#)
- [Veileder Q-1220 B om samvær med tilsyn etter barneloven](#)

Det er fra 1. januar 2014 iverksatt en rekke endringer i barneloven for å ivareta barn bedre i foreldretvister om fast bosted, samvær og foreldreansvar, jf. [Prop. 85 L \(2012-2013\) om lov om endringer i barnelova \(barneperspektivet i foreldretvister\)](#) som bl.a. omfatter presiseringer om høring av barn og fritak for taushetsplikt for barneverntjenesten i rettssaker. Det vises til nærmere informasjon fra BLD: [Orientering om endringer i barneloven 2013. Barneperspektivet i foreldretvister.](#)

Rapportering

Omtales kort i fylkesmannens årsrapport.

Resultatområde 43 Føre tilsyn med kommunenes plikt til å sørge for et krisesentertilbud

Oppdrag

Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunene oppfyller pliktene pålagt etter §§ 2, 3, 4 og 8 i [lov om kommunale krisesentertilbud](#), jf. lovens § 9.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov 2009-06-19 nr 44: Lov om kommunale krisesentertilbud \(krisesenterlova\) § 9](#)
- [Fylkesmannens tilsyn med krisesentertilbudet, veileder for fylkesmennene](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal i sin ordinære årsrapport rapportere på gjennomførte tilsyn. Dersom fylkesmannen kommer over tilfeller hvor krisesentre er lagt ned eller tilbudet er redusert, skal det gis en kort redegjørelse for bakgrunn og konsekvenser i årsrapporten. Det bes i tillegg om

at Fylkesmannen i årsrapporten redegjør for eventuelle andre forhold departementet bør være kjent med.

Resultatområde 44 Føre tilsyn med familievernkontor

Oppdrag

- Føre tilsyn med virksomheten ved familievernkontorene i fylket og kontrollere om virksomheten er i tråd med lover og forskrifter.
- Risikovurdering av hele familievernkontorets virksomhet skal ligge til grunn for valg av tema for tilsynet. Tilsynet skal rettes mot sentrale og prioriterte områder med høy risiko for mangler eller avvik.
- Tilsynsbesøk skal gjennomføres så ofte som det vurderes nødvendig. Som et minimum skal det gjennomføres ett besøk hvert tredje år. Tilsynsfrekvens skal basere seg på risikovurderinger og økes dersom det vurderes å være behov.
- Det anbefales at fylkesmannens tilsyn gjennomføres som systemrettet tilsyn herunder vurdering av familievernkontorenes arbeid med internkontroll.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 19. juni 1997 nr. 62: Lov om familievernkontorer](#)
- [Forskrift av 18. desember 2006 nr. 1478: forskrift om mekling etter ekteskapsloven og barneloven](#)
- [Forskrift av 20. desember 2007 nr. 1763: Forskrift om føring av klientjournal og meklingsprotokoll ved familievernkontorene](#)
- [Retningslinjer for fylkesmannens tilsyn med familievernkontorer, gitt av Barne- og likestillingsdepartementet 22.01.2008](#)
- [Rapport om tilsyn med familievernkontorene av 16. juni 2006 fra en arbeidsgruppe ledet av Barne- og likestillingsdepartementet](#)

Rapportering

Rapport for tilsyn med familievernkontorene gis i fylkesmannens ordinære årsrapport.

Resultatområde 45 Barn og unge

Fylkesmannen skal bidra til et godt oppvekstmiljø for barn og unge, og til et godt samarbeid mellom tjenester for barn og unge. Fylkesmannen skal bidra til et samarbeidende og åpent barnevern med høy kompetanse og et tiltaksapparat som gir høyrettssikkerhet for barn og foreldre. Fylkesmannen skal medvirke til å gjennomføre og samordne den statlige politikken rettet mot kommunene på barnevernområdet.

Tilsyn, klagesaksbehandling og andre rettssikringsoppgaver Fylkesmannen skal utføre på barnevernområdet, er nærmere beskrevet i embetsoppdraget fra Statens helsetilsyn til fylkesmennene, jf. resultatområde 41 tilsyn og klagesaksbehandling etter barnevernloven.

45.1 [Informasjonsvirksomhet og samordning](#)

- 45.2 [Fritak for taushetsplikt](#)
- 45.4 [Biologisk opphav](#)
- 45.5 [Nasjonalt opplæringsstilbud i undersøkelsessaker](#)
- 45.7 [Tilskudd til kommunalt barnevern](#)

45.1 Informasjonsvirksomhet og samordning

Embetsoppdraget er tredelt:

Oppdrag a):

Fylkesmannen skal:

- Informere og veilede barnevernansatte om lover, forskrifter og handlingsplaner, herunder rundskrivet om taushetsplikten og opplysningsretten i barnevernet.
- Gi departementet de opplysninger som er nødvendige for at departementet skal kunne utføre sine oppgaver etter barnevernloven.
- Veilede og informere kommuner om lover og forskrifter.
- Følge opp kommunenes arbeid med etablering av internkontroll og styrking av rutiner og prosedyrer med grunnlag i internkontrollforskriften og veiledere som ble utarbeidet i 2006.
- Stimulere til et godt samarbeid mellom tjenester for utsatte barn og unge, herunder at kommunale tverretatlige planer for forbyggende tiltak i barnevernet og andre tjenester videreutvikles.
- Bidra til et godt oppvekstmiljø for barn og unge, herunder koordinere og stimulere til lokale tiltak for å styrke oppvekstmiljøet i samarbeid med andre regionale statlige myndigheter.

Barnekonvensjonen

Fylkesmannen har en samordnings- og veiledningsfunksjon overfor kommunene når det gjelder oppfølgingen av FNs barnekonvensjon, og oppfordres til å samle og systematisere informasjon om kommunenes oppfølging. Barnekonvensjonen er etter inkorporeringen i 2003 forpliktende for kommunene på linje med annen norsk lov.

Fylkesmannen i Troms har utviklet en god metode – Sjumilssteget - for å engasjere kommunene til innsats for barns rettigheter. Fylkesmannen i Troms har fått i oppdrag fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Helsedirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet om å spre og bistå andre fylkesembeter som ønsker å implementere barnekonvensjonen i sitt arbeid. Fylkesmannen i Troms kan som følge av årets bevilgning (frem til 1. juli 2014), tilby de øvrige fylkesmannsembetene en innføring i hvordan man med utgangspunkt i barnekonvensjonen, kan legge til rette for en samordnet innsats for barn og unge både internt i embetene og i arbeid som rettes mot kommunal sektor. For nærmere informasjon se www.sjumilssteget.no.

Finansiering

- Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).
- Informasjonsmidler finansiert over Barne- og likestillingsdepartementets kapittel 854, post 21.

Bakgrunnsinformasjon

Lov, forskrifter, rundskriv samt rutinehåndbøker og veiledere til bruk i den kommunale barneverntjenesten.

Rapportering

Rapportere om bruk av budsjettmidler for 2014 på kap./post 854.21 til informasjonsvirksomheten til BLD innen 01.03.2015.

Rapportere om aktivitetene på barnevernområdet i kommunene i halvårsrapporter som fylkesmennene oversender departementet 20. januar og 20. august.

Oppdrag b)

Fylkesmannen skal bidra til mer robuste barneverntjenester i kommunene.

Arbeidsbeskrivelse

Vurdere tilstand i kommunale barneverntjenester med små fagmiljø, med særlig vekt på barneverntjenester med 3 eller færre årsverk. Fylkesmannen må identifisere kommuner der sårbarhet og mangler i kompetanse, tiltak og beredskap gir grunn til bekymring og sørge for at kommunene får særskilt oppfølging og veiledning.

Resultatkrav

Fylkesmannen skal ha oversikt over utsatte kommuner i sitt fylke og sørge for særskilt oppfølging og veiledning til disse kommunene.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525)

Midlene er finansiert over Barne- og likestillingsdepartementets kap.854, post 21 og vil bli fordelt på samme måte som midler til informasjon tidligere.

Bakgrunnsinformasjon

[Prop. 106 L \(2012-2013\) Endringer i barnevernloven](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal med frist 01.10.2014 rapportere om kommuner med små barneverntjenester der sårbarhet og mangler i kompetanse, tiltak og beredskap gir grunn til bekymring. Rapporteringen må også inneholde informasjon om tiltak som er iverksatt. Departementet vil utarbeide en egen mal for rapportering.

Oppdrag c)

Fylkesmannen skal bidra til å forbedre den koordinerte innsatsen rettet mot barn og unge med sammensatte problemer.

Arbeidsbeskrivelse

Fylkesmannen skal se sine sektoroppdrag overfor barn og unge med sammensatte problemer i sammenheng. Embetets aktiviteter overfor kommuner og fylkeskommunen bør koordineres slik at det bidrar til bedre samhandling mellom tjenestene. Arbeidet skal ses i sammenheng med Regjeringens mål om økt gjennomføring i videregående opplæring i tråd med satsing Ny GIV. Individuell plan er et virkemiddel på system- og individnivå. Likelydende oppdrag er gitt fra Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Resultatkrav

Fylkesmannen skal ha oversikt over hvordan aktiviteter for å styrke kommunenes og fylkeskommunenes innsats overfor barn og unge med sammensatte problemer er koordinert.

Finansiering

- Finansierte over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525) .

Midlene er finansiert over Barne- og likestillingsdepartementets kap.854, post 21 og vil bli fordelt på samme måte som midler til informasjon tidligere.

Bakgrunnsinformasjon

[Prop. 106 L \(2012-2013\) Endringer i barnevernloven](#)

Rapportering

Omtales kort i fylkesmannens årsrapport.

45.2 Fritak for taushetsplikt

Oppdrag

Behandle søknader om fritak for taushetsplikt for ansatte i barneverntjenesten.

Finansiering

Finansierte over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om mekling og rettergang i sivile tvister \(tvisteloven\) av 17. juni 2005 nr. 19 kapittel § 22.3](#)
- [Lov om rettergangsmåten i straffesaker \(Straffeprosessloven\) av 22. mai 1981 nr. 25 § 118 og § 230](#)
- [Rundskriv Q-24/2005 Barnevernet og taushetsplikten, opplysningsretten og opplysningsplikten](#)

Rapportering

Antall behandlede saker rapporteres i årsrapporten.

45.4 Biologisk opphav

Oppdrag

Gi ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Finansiering

Finansierte over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om adopsjon av 28.februar 1986 nr. 38 § 12](#)

Rapportering

Ingen.

45.5 Nasjonalt opplæringstilbud i undersøkelsessaker

Resultatområdet omfatter to programmer:

a.) Tverrfaglig opplæringsprogram for relevante faggrupper om å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep

Oppdrag

Fylkesmannen skal iverksette felles opplæring for relevante faggrupper i kommunene, inklusive barnevernansatte om å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep, jf. [Tiltak 14 i Barndommen kommer ikke i reprise. Strategi for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom \(2014–2017\)](#). Kommunene kan søke om å delta på opplæringen som finansieres og administreres av fylkesmannen.

Arbeidsbeskrivelse

Fylkesmannen skal organisere og administrere kursene som skal tilbys relevante faggrupper i kommunene.

Resultatkrav

Fylkesmannen må ha organisert minst et kurs for målgruppen.

Finansiering

Finansiert over Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementets kapittel 854, post 21.

Rapportering

Departementet vil sende et eget brev med nærmere presisering av oppdraget, og med frister for rapportering av kursene.

b) Nasjonalt opplæringsprogram om undersøkelsessaker i barnevernet

Oppdrag

Det skal etableres et nasjonalt opplæringstilbud i håndtering av undersøkelser i barnevernet.

Arbeidsbeskrivelse

Fylkesmennene gis i oppdrag med å organisere og administrere kursene som skal tilbys barnevernansatte i kommunene uten kostnader.

Resultatkrav

Fylkesmennene skal enkeltvis eller i samarbeid med andre embeter ha organisert minst et kurs for barnevernansatte.

Finansiering

Finansiert over Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementets kapittel 854, post 21.

Rapportering

Departementet vil sende et eget brev med nærmere presisering av oppdraget, og med frister for rapportering av kursene.

45.7 Tilskudd til kommunalt barnevern

Oppdrag

I statsbudsjettet for 2014 er det bevilget 100 mill. kroner til en øremerket styrking av barnevernet i kommunene. Beløpet skal fordeles av fylkesmannen etter søknad fra kommunene. Det er for 2014 innenfor bevilgningen satt av midler til fylkesmennenes administrasjon av satsingen.

Fylkesmannen skal ha en aktiv veilederrolle overfor kommunene både før, under og etter søknadsbehandlingen og skal videre følge med på hvorvidt kommunene når sine oppsatte mål.

Finansiering

Belastningsfullmakt på Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets kapittel 854.21 og 854.60.

Bakgrunnsinformasjon

Rundskriv [Q-31/2014 Retningslinjer for satsing på kommunalt barnevern 2014](#)

Rapportering

Fylkesmennene skal innen 20.08.2014 og 20.01.2015 kontrollere halvårsrapporteringen fra kommunene.

Fylkesmennene skal i tillegg gi en kort vurdering og statusrapport for fylket hvert halvår, per 20.08.2014 og 20.02.2015.

Resultatområde 46 Universell utforming

Oppdrag

- Gi råd og veiledning til kommunene om hvordan universell utforming kan implementeres i planarbeid og tjenester.
- Videreutvikle samarbeidet med fylkeskommunene for å fremme universell utforming innenfor regionen.
- Følge opp arbeidet med universell utforming internt i embetet og eksternt innenfor regionen.
- Spre kunnskap om virkemidler og finansieringsordninger som er knyttet til handlingsplanen.
- Følge opp fylkesmannens handlingsplan for universell utforming i egen virksomhet som dekker aktivitetspliktene i diskriminerings- og tilgjengelighetslovens §9. Sørg for at universell utforming er kjent og blir praktisert innen egen forvaltning og ivareta prinsippene ved kjøp av varer og tjenester.
- Videreutvikle fylkesmannens kompetanse på universell utforming.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Norge universelt utformet 2025 - Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013](#)
- [Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven](#)
- [Rundskriv: Universell utforming i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven](#)
- [Plan- og bygningsloven](#)
- [Temaside om plan- og bygningsloven](#)
- [Veileder: Hvem trenger universell utforming?](#) Universell utforming i offentlig virksomhet
- [Lov om offentlig anskaffelser av 01.01.07 § 6](#)
- [Veileder: Universell utforming i offentlig anskaffelser](#)
- [Forskrift om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven.](#) For mer informasjon, se: [T-1170 Konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven](#)
- [Nasjonalt utviklingsprosjekt for universell utforming i fylker og kommuner](#)
- [St.meld. nr. 40 \(2002-03\) Nedbygging av funksjonshemmende barrierer](#)
- [Rundskriv A-28/2007 Om lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsatt funksjonsevne m.m.](#)
- [Rundskriv Q-21/2012: Lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne m.m.](#)

Det vises videre til internettsiden til Statens kompetansesenter for deltakelse og tilgjengelighet (Deltasenteret). Deltasenteret skal drive utviklingsarbeid som grunnlag for rådgivning og informasjon. Sentrale arbeidsoppgaver vil være å samle og videreformidle kunnskap om hva som hemmer og hva som fremmer tilgjengelighet og deltakelse. Deltasenteret skal ha rollen som pådriver, rådgiver, kunnskapsutvikler og bidragsyter.

Se: <http://www.bufetat.no/bufdir/deltasenteret/>

Det vises også til internettsiden for handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet:

- <http://www.universell-utforming.miljo.no/>

Resultatkrav

Sørge for at universell utforming brukes strategisk som virkemiddel for bedre tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Rapportering

Rapportere på resultatkrav, iverksatte tiltak og intern handlingsplan i fylkesmannens ordinære årsrapport.

Resultatområde 47 Integrering av innvandrere

Fylkesmannen utfører flere oppgaver knyttet til integrering og bosetting av innvandrere og flyktninger.

47.1 [Statsborgerseremonier](#)

47.2 [Bosetting av flyktninger](#)

47.3 [Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)

47.4 [Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for](#)

[asylsøkere](#)

47.5 [Tilsyn med kommunenes gjennomføring av introduksjonsloven](#)

47.1 Statsborgerseremonier

Oppdrag

Fylkesmannen skal organisere statsborgerseremoni.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 10. juni 2005 om norsk statsborgerskap \(statsborgerloven\)](#)
- [Veileder til bruk for Fylkesmannen: Statsborgerseremoni for nye norske statsborgere](#)
- [Brosjyre til nye norske statsborgere: Velkommen til seremoni](#)

Resultatkrav

Økt andel av nye statsborgere som deltar på seremoniene.

Rapportering

Fylkesmannen skal i sin ordinære årsrapport rapportere om antall statsborgerseremonier, antall deltagere og hvor stor andel dette utgjør av nye statsborgere i fylket. I tillegg skal fylkesmannen etter hver gjennomført statsborgerseremoni iht. samarbeidsrutiner rapportere tilsvarende til IMDi's regionkontor.

47.2 Bosetting av flyktninger

Oppdrag

Fylkesmannen skal i sin dialog med kommunene bidra til økt kunnskap om virkemidler som kan føre til raskere bosetting av flyktninger. Temaet skal tas opp med kommuneledelsen i relevante fora, eventuelt ved at IMDi og Husbanken inviteres til fylkesmennenes samlinger. I dialogen med kommuneledelsen skal også IMDi's anmodning om antall bosettingsplasser være et tema.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

Ved behandlingen av St.meld. nr. 17 (2000-2001) ga Stortinget sin tilslutning til å innføre en ny ordning for bosetting av flyktninger fra 2002. Som en del av ordningen er det opprettet et nasjonalt utvalg for bosetting av flyktninger og etablering og nedlegging av mottak med fem representanter for staten og fem for kommunesektoren. Utvalget ledes av direktøren i IMDi. En fylkesmann (Anne Enger) er med i utvalget som representant for staten. Utvalget fastsetter bosettingsbehovet for kommende år og fordeler etter gitte kriterier det antall flyktninger som må bosettes i hvert fylke. Innen hvert fylke kommer Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) og KS i fellesskap fram til det antall flyktninger hver enkelt kommune skal anmodes om å bosette kommende år. For mer om bosetting av flyktninger, se:

<http://www.imdi.no/no/Bosetting/>

Resultatkrav

Fylkesmannen skal i kontakten med kommunene etterspørre hvordan bosetting og integrering av flyktninger er ivarettatt i kommuneplanene. Fylkesmannen bør oppfordre kommunene til å fatte vedtak om bosetting av flyktninger i tråd med anmodningen fra IMDi og bruke Husbankens virkemidler for å skaffe et tilstrekkelig antall boliger til flyktninger som får opphold i Norge, slik at oppholdstiden i statlige mottak kan bli redusert og integreringsarbeidet gå raskere. Det er i denne forbindelse viktig at fylkesmennene har tilstrekkelig oppmerksomhet på mindreårige flyktninger, jf. omtale under resultatområde 45 Barnevern, samt på flyktninger med behov for særlig oppfølging og tilrettelegging etter bosetting.

Rapporteringskrav

Fylkesmannen skal gi en kortfattet omtale av resultatområdet i sin ordinære årsrapport.

47.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Oppdrag

Fylkesmannen skal:

- Behandle klagesaker i henhold til introduksjonsloven.
- Gi veiledning om endringer i lov og forskrift.
- Gi nødvendig veiledning til kommunene ved anvendelse av introduksjonsloven med tilhørende forskrifter.
- Gjennomføre tilsyn med ordningene i introduksjonsloven, jf. pkt. 47.5.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

Formålet med introduksjonsordningen er å styrke mulighetene for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv og for økonomisk selvstendighet for nyankomne flyktninger og deres familie. Introduksjonsprogrammet reguleres av introduksjonsloven og skal tilby kvalifisering på full tid i inntil to år, eller tre år når særlige grunner taler for det. Kvalifiseringen skal inneholde opplæring i norsk og samfunnskunnskap og tiltak som forbereder for arbeid eller utdanning. Introduksjonsordningen forutsetter en målrettet og samordnet innsats, og programmet skal tilpasses den enkelte ut fra forutsetninger, kvalifiseringsbehov og målsettinger.

Introduksjonsordningen gjelder for flyktninger og deres familiemedlemmer. Personer mellom 18 og 55 år som har behov for grunnleggende kvalifisering har rett og plikt til å delta i programmet. Kommunene har plikt til å sørge for at personer i målgruppen får tilbud om program. Bare nyankomne innvandrere skal delta i introduksjonsprogram, det vil si at det er mindre enn to år siden bosetting i en kommune. Deltakere mottar introduksjonsstønning for sin deltakelse i programmet. Stønningen tilsvarer to ganger folketrygdens grunnbeløp. Deltakere under 25 år mottar totredjedels stønning.

- [Lov 4. juli 2003 nr. 80 Om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
- [Forskrift 18. juli 2003 nr. 973 om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordningen](#)
- [Forskrift 20.april. 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere](#)
- [Forskrift 20. april 2005 nr. 342 om et nasjonalt personregister for introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere \(Nasjonalt introduksjonsregister\)](#)
- [Ot.prp. nr. 28 \(2002-2003\) om lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
- [Innst. O. nr 103 \(2002-2003\)](#)
- [Ot.prp. nr. 30 \(2003-2004\) Om lov om endringer i introduksjonsloven og utlendingsloven](#)
- [Innst. O. nr. 83 \(2003-2004\)](#)
- [Ot.prp. nr. 2 \(2004-2005\) Om endringer i introduksjonsloven](#)
- [Innst. O. nr 31 \(2004-2005\)](#)
- [Ot.prp. nr. 23 \(2005-2006\) Om lov om endringer i introduksjonsloven](#)
- [Innst. O. nr.23 \(2005-2006\)](#)
- [Ot.prp. nr.60 \(2006-2007\) Om endringer i introduksjonsloven](#)
- [Innst. O. nr. 84 \(2006-2007\)](#)
- [Prop. 79 L \(2010-2011\) Endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven](#)
- [Innst. 370 L \(2010-2011\)](#)
- [Rundskriv Q-20/2012 Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
- [27/2007 Samarbeid mellom kommunen og Arbeids- og velferdsetaten om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere](#)
- [Rundskriv Q-33/2011 Utvidelse av personkretsen som har rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram](#)

Resultatkrav

Fylkesmannen skal behandle klagesaker og veilede kommunene i anvendelse av introduksjonsloven.

Rapportering

Antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen rapporteres i fylkesmannens ordinære årsrapport.

47.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkere

Oppdrag

- Behandle klagesaker i henhold til introduksjonsloven.
- Gjennomføre tilsyn med ordningene i introduksjonsloven, jf. pkt. 47.5.
- Organisere etterutdanningen for lærere som underviser voksne innvandrere i norsk og samfunnskunnskap.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525) og BLDs kap. 822, post 21.

Bakgrunnsinformasjon

Rett og/eller plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap gjelder personer som har fått en oppholdstillatelse som gir grunnlag for permanent oppholdstillatelse etter 1. september 2005. Kun personer mellom 16 og 55 år har rett og plikt til opplæring. Personer mellom 55 og 67 år har ingen plikt, men rett til opplæring. Plikten til opplæring er 600 timer for dem som ble omfattet av rett og plikt til opplæring etter 1. januar 2012: 550 timer norskopplæring og 50 timer opplæring i samfunnskunnskap på et språk den enkelte forstår. Ved behov kan de som omfattes av rett og plikt til opplæring få inntil 2 400 timer ytterligere norskopplæring. Arbeidsinnvandrere fra land utenfor EØS/EFTA og deres familiemedlemmer har plikt til opplæring, men har ikke krav på å få opplæringen gratis. Plikten for denne gruppa er 300 timer opplæring, også for dem som fikk sin oppholdstillatelse etter 1. januar 2012. Personer med opphold etter EØS-/EFTA-regelverket, samt norske og nordiske borgere har verken rett eller plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. At man har gjennomført pliktig opplæring (300 eller 600 timer), er et krav for å få permanent oppholdstillatelse. Personer som søker norsk statsborgerskap må ha gjennomført opplæring som er pliktig etter introduksjonsloven eller dokumentere tilstrekkelige kunnskaper i norsk for å få norsk statsborgerskap.

- [Lov 4. juli 2003 nr. 80 Om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
- [Ot. Prp. nr. 50 \(2003-2004\) Om lov om endringer i introduksjonsloven mv.](#)
- [Innst. O. nr. 18 \(2003-2004\) Innstilling fra kommunalkomiteen om lov om endringer i introduksjonsloven mv.](#)
- [Forskrift 20. april 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere](#)
- [Forskrift 20. april 2005 nr. 342 om et nasjonalt personregister for introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere \(Nasjonalt introduksjonsregister\)](#)
- [Forskrift 19. april 2012 nr. 358 om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere](#)
- [Prop. 79 L \(2010-2011\) Endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven](#)
- [Innst. 370 L \(2010-2011\)](#)
- [Rundskriv Q-20/2012 Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
- [Rundskriv Q-35/2011 Iverksetting av rett og plikt til 600 timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere](#)

Resultatkrav

Fylkesmannen skal behandle klagesaker og veilede kommunene i anvendelse av introduksjonsloven.

Rapportering

Antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen rapporteres i fylkesmannens ordinære årsrapport.

47.5 Tilsyn med kommunenes gjennomføring av introduksjonsloven

Oppdrag

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med ordningene i introduksjonsloven, dvs. opplæring i

norsk og samfunnskunnskap og introduksjonsordningen, og holde IMDi's regionkontorer informert om tilsyn i eget fylke.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

Lovbestemmelsen om statlig tilsyn og kommunal plikt til internkontroll trådte i kraft 1. september 2012. Det vises til bakgrunnsinformasjon om ordningene i introduksjonsloven, dvs. introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap under resultatområde 47.3 og 47.4.

Tilsyn etter introduksjonsloven kan eventuelt sees i sammenheng med tilsyn etter opplæringsloven.

Resultatkrav

Fylkesmennene skal gjennomføre tilsyn med minst 2 kommuner/bydeler i 2014. Tilsynsystema bestemmes av IMDi. For tilsynsperioden 2013-15 er tilsynsystemet hvorvidt introduksjonsprogrammet er helårlig og på full tid.

Rapportering

En kortfattet oppsummering av gjennomførte tilsyn, tilsynsobjekter, tilsynsystema mv. skal inngå i fylkesmannens ordinære årsrapport.

Resultatområde 48 Fremme likestilling og motvirke diskriminering

Oppdrag

Som offentlig myndighet skal Fylkesmannen fremme likestilling knyttet bl.a. til kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering på de områder Fylkesmannen har lovpålagt ansvar for. Fylkesmannen skal være en pådriver for at kommunene arbeider aktivt for å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

Sentrale aktiviteter vil være:

- Informere om lovpålagte plikter i ordinære møter med kommunene.
- Inkludere spørsmål om likestilling ved gjennomføring av tilsyn.
- Gi råd og informasjon til kommuner om hvordan aktivitets- og rapporteringspliktene kan følges opp.
- Være en pådriver for at kommunene integrerer et likestillingsperspektiv i sitt planarbeid.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om likestilling mellom kjønnene, § 12](#)
- [Prop 88 L \(2012-2013\) Diskrimineringslovgivning](#)
- [Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\), jf. § 48, nr. 5](#)

- [Lov om forbud om diskriminering på bakgrunn av etnisitet, religion og livssyn § 13](#)
- [Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne, § 18](#)
- [Lov om forbud om diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, § 12](#)
- [Arbeidsmiljølovens kap.13](#)
- [Brev av 21.10.2010 fra BLD med informasjon om forventninger til Fylkesmannen når det gjelder resultatområde 48 Likestilling m.m.](#)
- [Mennesker med utviklingshemming skal heller ikke diskrimineres!, informasjons- og utviklingsprogram 2010-2013](#)
- [Veileder til utredningsinstruksen: Konsekvenser for likestilling. Utredning i forhold til kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisk opprinnelse, religion mv.](#)

Resultatkrav

Se til at tiltak som gjennomføres på de politikkområdene fylkesmannen har ansvar for også fremmer likestilling og motvirker diskriminering på ulike grunnlag etter aktuell lovgivning.

Rapportering

Fylkesmannen skal redegjøre i den ordinære årsrapporten om hvordan resultatområdet følges opp. Det skal særlig redegjøres for hvordan Fylkesmannen er en pådriver for at kommunene arbeider aktivt for å fremme likestilling på ulike grunnlag. Videre skal fylkesmannen peke på framtidige utfordringer i eget fylke når det gjelder likestilling og hvordan disse kan møtes.